

עיתונאית אל-טאוויז
מי אמרה מה למי?

האיטלקי ג'ילברטו טופאנו, עם גילה אל-מגור, יתורם גאון ודן בן-אמוץ, ובסרט איראני בשם האדמה הנעולה, על התמור טוטתה הנפשית של בת איראן על רקע המסורת המוסלמית שם.

בין הסרטים האחרים שהוצגו במסגרת זו: מסע האלונקות של יהודה ("ג'אד") נאמן, סירטה של הבמאית המצרית לילה אבו-סיף אני רוצה את חירותי.

ישראל וכוויית. הפסטיבל, שנועד לשמש מקום-מיפגש בין תרבויות-קולנוע של שני הצדדים המערובים בסיכסוך בי-מחב, וליצור דיאלוג ביניהם, התי-רכז בעיקר באותם הסרטים הנחשבים לא-מיסחריים וזוכים במעט מאד גיבוי רישמי בארצות מוצאם. הופתענו למצוא כלי-כך הרבה סרטים מעניינים שנעשים באיזור זה של העולם, טענו שני מנהלי הפסטיבל, שחששו בשלבי הראשונים של המבצע כי יתקשו למלא את התוכנית שלהם בתוכן. חשובה לא פחות מהצגת הסרטים, היתה נוכחותם של כמה מן הבמאים. כמו למשל יגאל נידם, ישראל יליד מארוקו, חבר קיבוץ, עובד אולפני גבע לשעבר החי מזה כשמונה שנים בנצבה, או של האליד סידיק, כווייתי המגדיר את עצמו בחיך כ"הבמאי היחידי במיפגש הפרטי".

נוכחותו של נידם החלה בולטת בעולם הקולנוע לפני ששנה, כאשר החל מציג בפסטיבלים שונים בהצלחה ניכרת סרט תיעודי בן שתיים בשם אני יהודים ער-ביים בישראל. באותה הזדמנות הסביר נידם סירטו מגסה לתקוף את הבעיה של יהודים מוצא ספרדי בשני מי-שורים שונים. המישור הראשון הוא זה של החיים בתוך ישראל, בהם נרמסה המסורת של היהדות הספרדית ושל יוצאי ארצות המזרח עליידי מימד אשכנזי שהכתיב את ערכי התרבות והמסורת שלו, כערכים עליינים, ובמישור היתחים עם ארצות-ערב, דווקא הם אלה היכולים להתמודד עם הערבים ליד שולחן הדיון-נים. יהודים אלה אינם מרגישים כי-נטע זר בתוך אגן הים התיכון, הם מכירים וקרובים למנטאליות של בני-שיחם ויש ביניהם שפה משותפת. אבל הסיף-סאותה הזדמנות, אין זאת אומרת שהמדובר בפשטנות שאינה קיימת אצל האשכנזים. להיפך, לדבריו, יהודים אלה שחזו כבר במחיצת עמי ערב, יודעים שדו-קיום בשי-לום ייתכן רק על ידי הפרדה גמורה בין ישראלים וערבים. את מוריו החיים יחד באותה המסגרת הם טעמו כבר בעבר.

תנאי הכרחי. בניו-יורק הדגיש יגאל נידם שוב את חשיבות המורשת של תרבות יהדות המזרח, ואת הצורך להיפטר מן החשש המתמיד, שאימוץ מורשת זו עלול לפגום בקידמה הטכנולוגית. התנאי ההכי רחוי לשלום הוא שישראל תכיר בעובדה שהיא ארץ מיוזרתי-כוננת, אמר.

הענימת ישראל-ערב אינו בא לידי ביטוי מפורש בסרט זה. כפי שאינו מהווה מוקד בסירטו של האליד סידיק נישואי זיאן, סידיק, שזכה בעבר בפרס בפסטיבל ונציה על סירטו הראשון, הפנינה, מעודף, לדי-בריו, לעמוד מן הצד ולהתבונן באנשים החיים בצל העימות הזה. אבל מן ההתבר-נות באנשים אלה, מסתבר שיש הרבה מן המשותף בשני צידי המיתר, בעיות משותפות ופחדים משותפים שאינם מוג-בלים בגבולות פוליטיים.

• שהוזכר בדיווח העולם הזה על 99 טיבל קאן, 1977.

מפי הדברים אשר הושמו בפי, ולא אמרתי את הדברים אשר הושמו בפי. "עמדת העקרונות היא, שיש מקום לשתי מדינות, אחת ליד השנייה, אשר תהינה בשלום זו עם זו: מדינת ישראל בצד מדינה פלסטינית.

"בילדוטי (בישראל) למדתי על מעשי-הוועה של הנאצים באושוויץ, ונחרדתי ממעשים אלה. חברות היהודיות לספלי-הלימודים, ניצולות השואה, סיפרו לי על מעשי-הוועה באירופה, ותיאורים אלה רדפו אחרי במשך תקופה ארוכה. מובן שאני מגנה מעשי טירוף ורצח-עם אלה. נתתי ביטוי לעמדותי האקרונית בספרי, העומד לצאת לאור בע קרית ובשפות אחרות, והבעתי בספר זה תיקווה לחיים משותפים ויחסי-שלום בין שני העמים. "צר לי על שמר דן, כותב המאמר, העליל עלי כזבים ושם כפי דברים חסרי כל יסוד ובסיס. "היא סיפרה לי". דן עצמו הכחיש את ההכחשה. סיפר הוא: "אניסימוב באה אלי מיוזעת, וסיפרה לי שכך אמרה לה רמונדה".

מדוע לא טילפן לרמונדה ושאל לגיר-סחה? דן: "לא היתה לי סיבה שלא להאמין למרים אניסימוב."

ישראלים בחו"ל

פריצת המצור

גיזה אלמגור ונערה

ערביה נפגשו בניו-יורק

— עץ הבר

פסטיבל מיוחד במינו נערך באחרונה ב"גריניץ' וילג" שבניו-יורק. קבוצה של אנשי-רוח ועיתונאים יהודים וערבים גם-יחד, ובראשם סוציולוגית בשם פיי גינז-בורג ובמאי ישראלי בשם אילן זיו, אירגנו אירוע שכונה בפייהם "פסטיבל הקולנוע המזרחי-תיכוני". אומנם ירושלים או קאהיר היו מקומות הולמים יותר פסטיבל מסוג זה, אבל אף באחד משני המקומות הללו עדיין אין נכונות מספקת, בשעה זו, להציג סרטים העלולים להטיל דופי במישטרים הרישמיים השולטים שם.

הפסטיבל, שכלל שלושים סרטים, נפתח במצור, הסרט הישראלי שבויים עליידי

תנית, שהיא אם לחמישה ילדים, באיי-רצון רב. "שירותי-הביטחון מחכים לה מאחרי הפינה", התלוצץ אחד העיתונאים הישראליים, שהשתתף במסיבת-השיחורו, שי-ערכה מיספחת אל-טאוויז בביתה לידידיה ולתומכיה — ישראלים, פלסטינים ואורחים-מכמה ארצות — לפני ארבעה שבועות. סופרת שבירית, אחת האורחות באותה מסיבה היתה צעירה שחרחרת יפת-תואר מצרפת. מרים אניסימוב היא סופרת צעירה, שהתחילה את דרכה כומרת. היא יהודיה בעלת-הכרה, בתו של סופר אידישי, שנולדה במחנה-פליטים בשווייץ במילחמת-העולם השנייה.

לאחרונה באה אניסימוב העדינה והשב-רירית ארצה. כדי להביא כמה אלפי חתי-מות של הפלג הצרפתי של התנועה "שלום-עשירי", וכדי להכין פרויקט ספרותי, יהודי-ערבי, מטעם הדי"ר נחום גולדמן, במסיבה, שבה נכח גם גולדמן עצמו, הכירה לראשונה את רמונדה. היא לא העלתה על דעתה כי היא עתידה למלא תפקיד במילחמה בין רמונדה ושירותי-הביטחון.

חבש וג'ברייל. השבוע נורתה יריה מכיוון אחר.

בעיתון מעריב הופיעה כתבה קצרה של אורי דן. במדורו צופן טען דן כי בשיחה שנערכה בין רמונדה ואניסימוב גילתה העיתונאית הערבית, ילידת עכו, את ליבה לסופרת הפאריסית. בין השאר אמרה לה, לדבריו, כי "השגיריים שלי הם ג'ורג' חבש ואחמד ג'בריל... הסיפורים שלכם על אושוויץ אינם מעניינים אותי... תחילה נקים מדינה פלסטינית, ובסוף תסעו כולכם לאוגנדה..."

מעריב פירסם את הסיפור בהבלטה מירבית, כהוכחה ניצחת לכך שגם הפלס-טינים המתונים-כביכול אינם אלא שונאי-ישראל מושבעים. "התיאורים רדפו אותי..." כאשר קראה רמונדה את הכתבה, נדהמה וזעמה. היא הטילה על עורך-הדיון אמנון זיכרונג, שגם הוא נכח באותה מסיבה לרגל שיחי-רוח, להגיש תביעה על הוצאת-דיבה נגד מעריב ואורי דן. באותה שעה פירסמה, בעיתונות הפלסטינית במיזרח-ירושלים, הכחשה נמרצת לסיפור כולו. כתבה רמונדה, במכתב למעריב: "המאמר מכיל כזבים וציטוטים-כביכול

רה. שאלתי אם הם רוצים כסף. אמרו שלא מעוניינים בכסף. השיחה הסתיימה בכך שהם אמרו שיעיינו בדבר ויודיעו לי. עצם זה שאומרים, נעייין מראה שהעניין לא אבוד. כל עוד הוא יושב במעצר שמאריכים אותו מדי פעם בשלושה חד-שים יש סיכוי סביר שהוא יצא לחופשי ללא מישפט. הם לא מענים אותו. הוא מקבל ככל אסיר אחר שלוש ארוחות ביום ומותר לו לטייל בכוות של חצר הכלא.

"בהתחלה חשבתי שישחררו אותך עוד בתקופת שהותי במוסקבה. אחר-כך אמרו לי, תבוא בעוד שבועיים. אמרתי להם שי-אני נוסע לישראל, אבל אני חוזר למוס-קבה. שצ'ראנסקי ישוחרר. במאה אחוז. הוא לא יועמד למישפט והוא לא ישוחרר גם במסגרת של איזו עסקת-חליפין של מרגלים."

מלבד על שצ'ראנסקי יש ליוסף גבעון אלף דבריו, שולף יוסקה תמונה על מוסקבה. כמו, למשל, על שיטות הזנות בבירה הז-סובייטית. "אין מכירים זונה במוסקבה? הן יושבות בבת-יקפה, רגל על רגל, כשי-על סולית הנעל רשום ומספר, 5 או 10. אלה הם המחירים: חמישה רובל או עשרה."

כשהוא מתבקש להציג מיסמכים שיאשרו את דבריו, שולף יוסקה תמונה ישנה, מי לפני חמש או עשר שנים, בה הוא נראה ליד צעירה רוסייה. "זאת בתו של ברז'נייב, הוא מספר, גלינה ליאונידנה ברז'נייב. פגשתי אותה באחת המסיבות שהזמנתי אליהן בקרמלין." למרות שהוא מחזיק גם בדרכון שווייצרי הוא טוען שהוא מגיע למוסקבה בדרכון בריטן שלו. "מכירים אותי כבר שם. אם אנסה להכנס בדרכון אחר יאסרו אותי." אשרה סובייטית אין לו בדרכון. "זה מפני שהאשרות הרוסיות אינן ניתנות בחותמת. אלא בצורת קופונים המחולקים לשלושה. שאל שניים מהם מצו-רפת תמונה. בכל בקור שלי אני מקבל מספר קופונים כאלה, לכניסת ויציאות בלתי מוגבלות למשך חודשים."

אם את אנאטולי שצ'ראנסקי לא הביא עמו יוסקה ג'י הפעם, הוא הביא, לדבריו, משהו אחר. את גרושתו של המנצח רודולף ברשאיי. הוא חיכה לה בציריך ושם עלינו יחד למטוס והגענו לישראל. ברשאיי אפילו קנה בציריך פרחים מפני שבשבועות עמד לנצח על קונצרט קיבוץ רביבים בנור-כחות גולדה מאיר והוא לא היה בטוח אם יצליח להשיג בחג פרחים בשבילה בארץ. מובן שגם אני הייתי בקונצרט. הייתי אורח-כבוד שם."

עיתונות

רמונדה על הכוונת

"שירותי-הביטחון מחכים

לה מעבר לפינה,"

ואורי דן פירסם

כתבה סנסציונית

רמונדה אל-טאוויז, העיתונאית הלוחמת מרמאללה, נמצאת על הכוונת.

אחרי חודש של מעצר מינהלי, בלא אישום ובלא הסבר, שוחררה האשה הפעלי-

רוטקס
Rotex

רוטקס תמיד קרוב אליך
חבחר סריגי טריקו לנכים ולגשים -
חולצות, לכנים, פילנחות, גרביים ושמלות ארוכות